

Právna uprava uctovnictva

Obchodny zakonnik stanovuje:

- Povinnosť viesť uctovnictvo a upravuje použitie sústav uctovnictva
- Podmienky pri ktorých vzniká povinnosť auditu uctovnej zvierky
- Podmienky, pri ktorých vzniká povinnosť zverejňovať informácie z uctovnej zvierky

Zak.č. 431/2002 Z.z. O uctovnictve v znení neskorších predpisov (č. 562/2003 Z.z. č.2004. č. 2007)

- Zakl. a všeobecné ustanovenia
 - Uctovné systavy, doklady, zápisy a uctovné knihy
 - Uctovná zvierka
 - Spôsoby oceňovania
 - Inventarizácia
 - Uctovná dokumentácia
- ... pozri zákon!

Uroven opatrení

Opatrenia MF SR:

- Podrobnosti o postupoch uctovovania a rámčovej uctovej osnove
- Podrobnosti o usporiadaní, označovaní položiek, obsahovom vymedzení položiek uctovnej zvierky
- Predpisy pre konsolidovanú uctovnú zvierku

Metodické pokyny

Medzinárodná harmonizácia uctovnictva

Právna uprava uctovnictva SR vychádza z niektorých zakl. smerníc Rady ministrov financií členských štátov EHS (dnesná EÚ/ Rada ministrov financií prijala niekoľko smerníc, pričom uctovnictva sa týka najmä 4.smernica o ročnej uctovnej zvierke spoločnosti

Obsahuje preto ustanovenia týkajúce sa najmä formy uct.výkazov.

Medzinárodné štandardy (IASB)

- Pre uctovnictvo IAS (international accouting standards)
- Finančného výkazníctva IFRS
- Všeobecné uznávané princípy uctovnictva USA (Generally accepted accouting principles GAAP)

Všeobecné uctovné zásady

- Zásada uctovnej (hospodárskej) jednotky
- Zásada neobmedzenej doby trvania podniku (neobmedzenej činnosti podnikania)
- Zásada merania pomocou peňažnej jednotky
- Zásada opatrnosti
- Zásada bilančnej kontinuity
- Zásada verneho a pravdivého zobrazenia
- Zásada priradovania nákladov k výnosom
- Zásada zakazu kompenzácie

- Zasada vymedzenia momentu realizacie

Uctovne principy

- Bilancny princip
- Princip podvojnosti
- Princip suvzstaznosti
- Princip dokladovosti
- Princip preukazanosti

Definicia, ciel, predmet, funkcie, historia

Uctovnictvo – primarna podnikova disciplina

- 1 z najstarsich ekonomickych disciplin
- Je usporiadany system informacii
- 1 z nastrojov financneho riadenia

Ciel: verny a pravdivy obraz o financnej a vynosovej situacii UJ (uctovna jednotka)

Predmet uctovnictva Z. 431/2002 (§2. Ods.2) – je uctovanie skutocnosti o:

- a) Stave a pohybe majetku
- b) Stave a pohybe zavazkov
- c) Rozdiele majetku a zavazkov (VI, fondy)
- d) Vynosoch
- e) Nakladoch
- f) Prijmoch
- g) Vydavkoch
- h) Vysledku hospodarenia UJ

Funkcie FÚ: infomracna, dokumentacna, kontrolna

Historia: koniec 14. Storocia – ukonceny vyvoj podvojnej sustavy uctovnictva, 1. Publikacia v 1494 – Luca Pacioli „Summa de Aritmetica, Geometria, Proportionie Proportionalita.“

Porovnanie jednotlivych podsystemov IS

Financne uctovnictvo – zobrazuje minulosť, je upravene zakonom, zobrazenia majetku, zavazkov a miery zhodnotenia kapitalu, zamerane dovnutra, vyuziva druhoje clenenie nakladov, sluzi na operativne a takticke riadenie

Nakladove uctovnictvo – zobrazuje minulosť, nema pravne predpisany obsa ani formu, zameranie na riadenie hospodarnosti, zamerane dovnutra, vyuziva klasicku strukturu nakladov (podla druhu, ucelu a utravrov), je prevazne nastrojom operativneho riadenia

Manazerske uctovnictvo – zamerane na buducnosť, nema pravne predpisany obsah ani formu, zameriava sa na hospodarnost a efektivnosť, zohladnuje i okolie a jeho zmeny, vyzaduje rozne druhy a typy nakladov pre potreby rozhodovania, sluzi na takticke a strategicke riadenie

Informacny system uctovnictva (IS)

Uzivatelmi uct. Informacii su: investori, akcionari, majitelia, manazeri, veritelia, dodavatelia, dodavatelia, odberatelia, zamestnanci, verejnost, stat, konkurencia, atd.

IS – sustava zaznamov hosp. javov prebiehajucich v podnikatelskom subjekte,

- Musi nadvazovat na vsetky funkcie riadenia (planovaci, organizacnu, kontrolnum informacnu a komunikacnu funkciu)
- Subor cinnosti, ktore zabezpecuju zber, prenos, uchovavanie, vyber, spracovanie, distribuciu a prezentaciu inf. Pre potreby riadenia

Struktura uctovneho IS

Uctovny informacny system – financne uctovnictvo (danove uctovnictvo), nakladove uctovnictvo (manazerske uctovnictvo), planovanie a rozpoctovanie

Uctovne sustavy

Teoria uctovnictva rozlisuje 2 zakladne susatvy:

1. Jednoduché uctovnictvo – pre potreby malých uctovných jednotiek (podnikatel. Subjektov), sleduje niektoré položky, neumožňuje uplatniť systém vnútornej kontroly (zapisy nie sú podvojne)
2. Podvojne uctovnictvo – väčšie uctovne jednotky, systematické zaznamenanie všetkých HO (obchodné prípady) podvojne, systém vnútornej kontroly – predváha

ULOHA: ktoré jednotky sú v jedn. a ktoré v podvojnom.

Uctovne systémy sa odlišujú:

- V druhoch a počte používaných uctovných kníh
- Posudzovaním uctovných prípadov a spôsobom ich zaznamenania
- Mierou uplatňovania metodických prostriedkov uctovnictva (inventarizácia, sústava uctov atd.)
- Stupňom vnútornej previazanosti jednotlivých prvkov sústavy a s ňou súvisiaci stupeň systematickosti a možnosti využitia pre účely vnútornej kontroly
- Úplnosťou v sledovaní hosp. prostriedkov a výsledkov hosp. činnosti.